

KARAN CASEY'S

zoektocht naar de ultieme songs

Karan Casey wordt steevast aangekondigd als de ex-zangeres van Solas. Alsof ze in de voorbijgaande zeven jaar na haar vertrek uit die groep niets meer heeft ondernomen. Haar eerste solocd verscheen nog tijdens haar verblijf in en met hulp van de Iers-Amerikaanse topformatie. Daarna volgden nog drie albums onder eigen naam en met haar eigen band. Een nieuwe schijf, waarvan Casey zeer hoge verwachtingen, heeft zal verschijnen rond de tijd dat ze voor een handjevol optredens naar Nederland komt, half januari.

Tekst: **Marius Roeting** Foto's: **Louis de Carlo**

Ik interview Karan Casey tijdens een festival in de afgelopen zomer. Het grote nieuws die dag is dat het 'ex'voor Solas er weer af kan. Althans voorlopig voor onbekende bepaalde tijd. "Deirdre Scanlon -de opvolgster van Casey in Solas- heeft de groep net verlaten. Seamus belde me en vroeg of ik hen tijdelijk uit de brand wilde helpen, zodat ze rustig een opvolgster kunnen vinden en inwerken. Ze hebben een aantal concerten, waaronder Cambridge, en een kleine tournee die naar Galicie en Portugal gaat." Casey, geboren in Ballyduff Lower in county Waterford in Ierland, studeerde piano en muziek aan de University Collage in Dublin. Later kwam daar nog klassieke muziek bij aan Royal Irish academy of Music, maar werd vooral gegrepen door de liederen die ze van de Ierse verzamelaar en zanger Frank Harte hoorde. "Thuis luisterde ik vooral naar traditionele zangers en zangeressen als Frank Harte en Dolores Keane." In Dublin kwamen daar de jazzvocalisten bij zoals Ella Fitzgerald en Billy Holiday.

New York

Begin jaren negentig besloot ze naar New York te verhuizen om zich te verdiepen en meer te bekwaamen in de vocale technieken van de jazz. Ondanks die opleiding -of misschien juist dankzij- vindt ze dat de traditionele zangstijl nooit als volwaardig wordt beschouwd en kan zich daar kwaad over

maken. "Ik hoor soms reacties als 'je zou een grote zangeres kunnen worden als je jazz gaat zingen of wat minder van die ornamentaties'. Schande, alsof de traditionele zangstijl minderwaardig is. Die ornamentaties zijn daar juist karakteristiek." Casey richtte zich in Amerika niet louter op de jazz. Ze was regelmatig gast tijdens de talrijke Ierse sessies in bars en clubs in New York. In 1994 ontdekte Seamus Egan haar en werd ze gevraagd om te komen zingen in wat toen nog een sessieband was. In drie opeenvolgende jaren verschenen evenveel albums van Solas waarop Casey de vocalen verzorgde (Zie discografie). Tussendoor maakte ze haar eerste solocd *Songlines* in 1997. Die kwam tot stand met medewerking van vrijwel de gehele Solascrew, terwijl Egan de productie op zich nam. Net voor de eeuwwisseling besloot Karan Casey de Iers-Amerikaanse formatie te verlaten om persoonlijke en artistieke redenen. Ze wilde meer tijd voor haar jonge gezin in combinatie met betere planning van het toerschema en een eigen weg als zangeres. Vrij onbekend is dat Casey in haar sabbatical year in 2000 samen met andere musici een album uitbracht onder de naam *Seal maiden - a celtic musical*. Het is gebaseerd op de novelle *The Secret of Ron Mor Skerry* en die kent zijn oorsprong weer in de Ierse folkloerverhalen rond de Selkies (zeemeerminnen). Deze zeemeermin komt aan land, verliest haar huid en gaat door het leven als een vrouw. Ze trouwt en krijgt kinderen, maar is daarbij gebonden aan het land.

Het verlangen naar de zee blijft. Deze cd-versie van *Splash* wordt afgewisseld met songs, traditionele en hedendaagse. "Het album was alleen verkrijgbaar in Amerika, maar kort na de release kwam de platenmaatschappij in moeilijkheden. Er doen verschillende muzikanten op mee zoals Mairéad Ní Mhaonaigh (Altan), Iarla Ó Lionaird, Martin Hayes en Dennis Cahill." Wanneer ze haar solocarrière opstart verschijnen, met telkens tussenpozen van twee jaar, vanaf 2001 respectievelijk de albums *The winds begin to sing*, *Distant shore* en *Chasing the sun*.

Hedendaags en traditie

Op *Chasing the sun*, het laatste studioalbum van Casey, staan relatief veel eigen composities. Nieuw zijn die pennenvruchten echter niet. "Ik schrijf al heel lang en ik doe dat nog steeds.

Maar ik beschouw mezelf niet als een songschrijver. Ik ben een 'traditional singer'. Er zijn omstandigheden gewijzigd. Het reizen en toeren zijn beperkter, waardoor ik meer tijd krijg om te schrijven. Ik ben niet iemand die tijdens een tournee tussen het soundchecken door songs componeert. Ik kan meer dingen uitproberen, vooral nu we een thuisstudio en een piano hebben. Als moeder zijn er andere onderwerpen die je bezig houden. Je gaat eerder focussen op dingen die je kunt bereiken. Je gaat georganiseerder te werk en moet praktische besluiten nemen. Dat beïnvloedt je schrijven. Hiervoor was mijn schrijven

verstrooid: een heleboel ideeën die allemaal in één lied geperst moesten worden. Het moet nog wel groeien. Ik voel me nog niet een volmaakte componiste." Ze is het niet helemaal met me eens als ik stel dat ze van het puur vertolken van traditionele liederen langzaam is geëvolueerd naar een zangeres die hedendaags eigentijds werk brengt. "Ik heb mezelf altijd beschouwd –en doe dat nog steeds– als een zangeres van traditionele muziek. Thuis luister ik voornamelijk naar traditionele zanger(es)s(en). Ik heb traditionele liederen geleerd. Ik neem wel eigentijdse liederen op, en schrijf hedendaagse liederen, maar de basis is en blijft de traditionele muziek." Casey is een geschoold pianiste, maar nog nooit heb ik haar live op of plaat een instrument horen bespelen. "Ik heb piano gestudeerd, maar ik denk dat het alleen op het zingen concentreren al voldoende is. Het is ook een kwestie van vertrouwen. Ik heb lang geen piano gehad omdat ons huis te klein was. Onlangs hebben we een tuinkamer aangebouwd. Ik heb de draad weer opgepakt en speel regelmatig, maar heb daar geen verdere bedoelingen mee. Ik ben niet briljant. Het gegeven dat ik piano speel helpt wel bij het maken van arrangementen en in het overleg met de muzikanten van mijn begeleidingsband. Je begrijpt elkaar beter en kan op een bepaald niveau communiceren. Zo kon ik voor mijn laatste album, waarop veel pianobegeleiding staat, overleggen met Caoimhin Vallely. Dan krijg je zoiets als 'mhmm, ik denk niet dat dat akkoord werkt daar. Kan je niet dit proberen'. Maar ik stel me geenszins op als een 'big selfproducer' of arrangeur. Ik ben zangeres en dat is waar ik me op concentreer. De juiste noten op de juiste plek en met de juiste intentie gezongen. Ik ga mijn muzikanten niet vertellen of opdragen wat ze daar of daar moeten spelen. Ik werk met ze om wie ze zijn en respecteer hun muzikale inbreng en vertrouw daar ook op. Ik kies ze dus wel heel zorgvuldig uit. Die begeleidingsband heeft het laatste jaar flink wat wijzigingen onder-

gaan. Zo verruilde gitarist Paul Meehan Casey voor Lunasa. En de ene Vallely in de begeleidingsband werd vervangen door de andere. Echtgenoot Niall Vallely (concertina en diverse fluiten) was er bij vanaf het allereerste moment. Zwager Caoimhin (piano) speelt nu een jaar mee. Die laatste wijziging werd –mede– uit praktische overweging genomen. "Het is heel zwaar om telkens op elkaars lip te zitten. Niet alleen op tournee, maar ook thuis. Daarnaast hebben we twee kinderen. Dat werd me op een bepaald moment te veel. Als vrouw heb je het veel zwaarder in een groep. Er wordt van je verwacht dat je een goede, fulltime muzikant bent, maar ook dat je een goede moeder bent. Op den duur kon ik dat niet meer opbrengen. Ik voelde voortdurend de druk. Daarom hebben we dit besluit genomen. Niall toert nu met zijn eigen band Buille. Dan ben ik thuis. En als ik toer is hij de oppas. We spelen nog wel bij gelegenheid samen, maar dan bij speciale projecten of op de grotere festivals. Dit werkt veel prettiger. Mijn groep bestaat nu naast Caoimhin uit Robbie Overson (gitaar, zang) en celliste Kate Ellis."

The 'Big songs'

Evenzo secuur als met haar groepsleden kiest de Ierse zangeres haar producer uit. Capercaillie toetsenist en labeleigenaar Donald Shaw is de sturende kracht achter haar laatste drie soloalbums. Vanwaar de keuze voor Shaw? De opsomming van Casey lijkt op een pleidooi. "Het is een kwestie van smaak. Donald is heel veelzijdig. Hij heeft talent op een breed gebied. Hij is een uitstekend pianospeler en muzikant, maar niet onbelangrijk is dat hij ook een goed zanger is. Hij weet heel veel van songs, hij heeft zich daarin verdiept en kent de achtergronden van de songs. Mede omdat hij de echtgenoot is van Karin Matheson (Capercaillie). Zijn muzikaliteit is enorm. En ik houd van zijn aanpak. Hij is iemand die instrumentalist en begeleiders en zangers bij elkaar kan brengen. Hij weet

een coherentie te bewerkstelligen. En hij kent het Gaelic." Toch bevatte *Chasing the sun* geen enkele song in het Gaelic. "Dat komt omdat ik wat anders wilde met het album, wat meer experiment." Het onderwerp vormt de aanleiding voor Casey om gepassioneerd over haar komende album te verhalen. "Het wordt een album met traditionele liederen, 'The big songs'. Het zijn de oude, melodisch en qua structuur gecompliceerde ballades. Niet de 'small ones'. Er komen twaalf tot dertien songs op het album. De liederen zijn ooit verzameld door Frank Harte. In verleden heb ik een paar songs gedaan. Nu wil ik een heel album maken rond die ballads. Het is een interessante onderneming, maar eveneens een moeilijke. Het zijn niet de makkelijkste songs. Het zijn allemaal langzame, lange balladen, vol dramatiek. Ik heb deze week net een opnamesessie achter de rug, maar ik ben nog niet zeker van de selectie. We hebben zo'n vijftienvintig songs uitgezocht. Enkele liederen pakken beter uit dan anderen. De uitdaging bij traditionele liederen ligt bij de bewerking ervan, de arrangementen. Ze zijn sterk genoeg om te overleven, ze hebben de dramatiek ingebed. Dan gaat het erom hoe je de songs aanpakt om er iets spraakmakends van te maken. Ik wil niet over gebaande wegen gaan. Echt iets unieks neerzetten. Dat is het moeilijke er aan. Ja, ook uitdagend. Ik ben er een jaar geleden mee gestart en nog steeds ben ik niet helemaal tevreden. Ik wil een aansprekend album maken waarop de zang centraal staat. Het naar een hoger niveau tillen. En hoe klein dan ook, dingen wat veranderen. Er zijn massa's albums opgenomen met begeleiding van gitaar, bouzouki, fiddle en fluit in de afgelopen veertig jaar. Het lijkt wel of dat de standaard is geworden om een traditioneel lied mee te begeleiden. Dat is zeker niet het geval. Heb je bijvoorbeeld de albums van Iarla O' Lionaird al eens gehoord? Heel anders. Met dit album wil ik vooruitkijken, een 'big album' maken dat als referentiepunt kan gaan dienen. Er is wel begeleiding. Mijn band speelt mee en er zijn gastrollen van Cillian Vallely (uilleann pipes, fluiten) en Niall (concertina), maar de begeleiding zal spaarszaam zijn. De zang en de liederen staan op de voorgrond. Donald Shaw zal het wederom produceren. Wie anders? Ik ken niemand anders met al zijn kwaliteiten, behalve Donal Lunny, maar die zit in Japan en is bijna onbereikbaar!"

Discografie:

Met Solas:

Solas (1996)

Sunny spells and scattered showers (1997)

The words that remain (1998)

Reunion: a decade of Solas (2006)

Solo:

Songlines (1997)

The winds begin to sing (2001)

Distant Shore (2003)

Chasing the sun (2005)

Various Artists:

Seal Maiden (2000)

